

KL-1644

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

April / May - 2013

History : Paper - 404

(Social & Religious Movement in India)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો :

(અ) મુસ્લિમ સમાજમાં થયેલી સામાજિક અને ધાર્મિક સુધારણા ૧૪
ચળવળ અંતર્ગત વહાબી ચળવળ અને દેવબંધ ચળવળનો ફાળો
વર્ણવો.

અથવા

(અ) બ્રિટીશ શાસન દરમિયાન સ્ત્રીઓની જાગૃતિ માટે ડી.કે. કર્વેના
ફાળાની ચર્ચા કરો.

(બ) કચડાયેલા વર્ગોના વિકાસ માટે રાનડે અને તિલકના પ્રયાસો ૧૪
વર્ણવો.

અથવા

(બ) સ્વતંત્રતા પૂર્વે અસ્પૃશ્યતા નિવારણ માટે ન્યાય વિષયક
તેમજ ધારાકીય જોગવાઈઓ વિશે વર્ણવો.

૨ આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે)

૨૦

(૧) અલિગઢ આંદોલન અને સર સૈયદ એહમદ

(૨) મહારાણી ચીમનાબાઈ-૨ જા

(૩) કચડાયેલા વર્ગો અને મહાત્મા ગાંધી

(૪) ભાષા, જાતિ ધર્મ અને કોમવાદ.

૩ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે છ)

૧૨

- (૧) મુસ્લિમો પોતાનું સામાજિક જીવન કોને આધારિત માનતા હતા ?
- (૨) ભારતમાં હિન્દુ-મુસ્લિમોમાં કાયમી તીરાડ કયા કારણથી ઉભી થઈ ?
- (૩) વિધવા પુર્નલગ્ન અંગેનો કાયદો ક્યારે અને કોના પ્રયત્નોથી ઘડાયો ?
- (૪) અખિલ હિંદ મહિલા પરિષદ નામની સંસ્થા કોણે સ્થાપી હતી ?
- (૫) લોકમાન્ય તિલકના કયા-કયા સમાચારપત્રો પ્રકાશિત થતાં હતાં ?
- (૬) 'હરિજન' સમાચારપત્ર કોણે અને શા માટે પ્રકાશિત કર્યું ?
- (૭) બંધારણની કલમ-૩૩૦ અને ૩૩૨ મુજબ શી જોગવાઈ છે ?
- (૮) કોના પ્રમુખપદે દિલ્હીમાં ભાષાકીય પ્રાંતો માટેનું સંમેલન મળ્યું ? તેમાં શું થયું ?

૪ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો :

૧૦

- (૧) ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવ દરમિયાન સરસૈયદ એહમદખાન બીજનોરમાં કયો હોદ્દો સંભાળતા હતા ?
 - (A) દિવાન
 - (B) મીરબક્ષી
 - (C) દિવાને ઈન્શા
 - (D) સર અમીન
- (૨) સરહદી વિસ્તારોમાં વહાબી આંદોલન કોણે ચાલુ રાખ્યું હતું ?
 - (A) વિનાયત-અલી-ઈનાયત અલી
 - (B) અબ્દુલ વહાબ
 - (C) સર સૈયદ એહમદખાન
 - (D) અબ્દુલ લતીફ

- (૩) રાજારામ મોહનરાયનો જન્મ ક્યાં થયો હતો ?
- (A) મુંબઈ (B) હુગલી
(C) મદ્રાસ (D) રાધાનગર
- (૪) દેવેન્દ્રનાથ ટાગોરે કઈ પત્રિકા શરૂ કરી ?
- (A) સંવાદ કૌમુદી (B) તત્ત્વબોધીની
(C) સુબોધ પત્રિકા (D) યુગાન્તર
- (૫) મુંબઈમાં રમાબાઈની મદદથી કયા સમાજની સ્થાપના થઈ ?
- (A) બ્રહ્મો સમાજ (B) પ્રાર્થના સમાજ
(C) આર્ય મહિલા સમાજ (D) થિયોસોફિકલ સોસાયટી
- (૬) ઈ.સ. ૧૯૧૦માં કોણે ભારતીય સ્ત્રીમંડળની સ્થાપના કરી ?
- (A) સરલાદેવી ચૌધરાણી (B) મૃદાલબેન સારાભાઈ
(C) મિસિસ એનીબેસન્ટ (D) મીઠુબેન પીટીટ
- (૭) કોને ભારતીય અજંબાના પિતા (Father of Indian unrest) તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) ગોપાલ કૃષ્ણ ગોખલે (B) દાદાભાઈ નવરોજી
(C) બાલ ગંગાધર તિલક (D) વ્યોમેશચન્દ્ર બેનરજી
- (૮) “હિંદુ નારીનું ઉત્થાન અને પતન” નામની કૃતિના રચયિતા કોણ છે ?
- (A) ગાંધીજી (B) ડૉ. આંબેડકર
(C) રમાબાઈ રાનડે (D) મહાદેવ ગોવિંદ રાનડે
- (૯) કયા કાયદા અનુસાર મા-બાપના પૈતૃક વારસામાં પુત્ર અને પુત્રીને સરખા હિસ્સેદાર ગણવાની જોગવાઈ કરાઈ છે ?
- (A) ૧૯૫૨ શારદા એક્ટ (B) ૧૯૫૬ હિન્દુ સેક્શન એક્ટ
(C) ૧૯૬૫ ડાવરી એક્ટ (D) ૧૯૫૮ રેગ્યુલેશન એક્ટ
- (૧૦) ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરે કઈ સંસ્થા સ્થાપી હતી ?
- (A) ડીપ્રેસ ક્લાસીઝ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ
(B) દલીલ સેના
(C) હરિજન સેવક સંઘ
(D) બામસેફ